

5/8/84

E L L E N G U A T G E

Ocells de nit

Segons Joaquim Maluquer (*Els ocells de les terres catalanes*), hi ha vuit espècies diferents d'ocells rapinyaires nocturns que habiten al nostre país o que s'hi poden observar ocasionalment. Maluquer els designa amb les de nominacions principals següents, acompanyades, és clar, dels noms científics llatins: l'òliba, el duc, la miloca, el gamarús, el xot, el mussol (comú), el mussol banyut i el mussol emigrant. (Aquesta última denominació és, sens dubte, imposada pels naturalistes.) La informació que obtenim de la Gran Enciclopèdia Catalana, consultant els articles bàsics *òliba*, *duc*, *miloca*, *gamarús*, *xot* i *mussol* (car hi manca, en un article o altre, un quadre sinòptic d'aquest grup d'ocells), coincideix totalment amb la de Maluquer. Però l'escultor Gelpi, apassionat estudiós dels ocells d'aquesta mena, afegeix una altra espècie a la llista de Maluquer, el mussol petit ("Cavall Fort", núm. 254), del qual dona algun detall precís però sense esmentar-ne el nom científic. I si recopilem la informació de l'Alcover-Moll continguda en els diversos articles que ens

sembla lògic de consultar, en resulta un nombre indefinit d'espècies que serien més o menys habituals del nostre país, amb una nomenclatura científica que agrupa no menys de dotze noms diferents, dos dels quals, només, coincideixen amb els de Maluquer. (Això ha d'atribuir-se, si més no en part, als canvis que no deixen de produir-se en aquesta nomenclatura.)

La informació de l'Alcover-Moll reflecteix, sens dubte, la gran fluctuació existent en el llenguatge popular quant a les denominacions de certes espècies animals, no sempre fàcils d'observar i que es presten a confusions freqüents, i amb una gran varietat de designacions dialectals. El que importa de posar en relleu, doncs, és que aquesta multiplicitat de denominacions populars correspon a una realitat més aviat reduïda, i, per tant, no ens ha d'induir a creure que cada nom designa una espècie diferent. En el cas que ens ocupa, no sembla pas que el nombre d'espècies sobrepassi les vuit que indica Maluquer o, potser, les nou que diu Gelpi. Per tant, noms populars com *olibassa*, *bisaroca*, *gall carboner*, *cabra fera*, *cabrota*, *meuca*, *xut*, *xuia*, *xibeca* (usualment, l'òliba), etc., no poden ésser considerats sinó com a sinònims populars, sovint referits a més d'una espècie, tal com molt encertadament defineix l'Enciclopèdia el terme *xut* (segona acceptió): "òliba, mussol o altres ocells nocturns".